

Højesteretsdom om salærtvister i advokatmyndighedernes regi

Det har været omtvistet, hvorvidt en advokat under visse omstændigheder kan opnå betaling for arbejde med behandlingen af en salærtvist opstået i forhold til en klient eller et forsikringselskab, når tvisten indbringes for advokatmyndighederne.

MED HØJESTERETS dom UFR 2010.2439H af 10. juni 2010 må dette spørgsmål nu anses som endeligt afklaret.

Den sag, der nu er afgjort ved Højesteret, udsprang af en salærtvist mellem advokaten A og forsikringselskabet F vedrørende størrelsen af A's salær for en retshjælpssag. Sagen blev indbragt for Advokatrådets Responsumudvalg, der gav A medhold i et større salær end accepteret af F. Herefter sendte A en faktura til F for sit arbejde med sagen ved Responsumudvalget. F mente ikke, at A var berettiget til salær herfor, hvorefter A indbragte dette spørgsmål for Advokatrådets Responsumudvalg, der imidlertid ikke ville afgive udtalelse om forholdet mellem advokat og forsikringselskab. Herefter indgav F såvel salærklage som adfærdsklage over A til Advokatnævnet.

Denne sag blev behandlet af Advokatnævnet i plenum, der fandt, at forsikringselskabets status i sådanne sager ikke kan sidestilles med en klients. Advokatnævnet lagde bl.a. til grund,

at det i retshjælpssager er forsikringselskabet, der i første omgang beslutter, hvad et rimeligt salær er, og henviser advokaten til at indbringe spørgsmålet for Responsumudvalget, hvis advokaten er utilfreds med selskabets beregning. Herefter fandt Advokatnævnet, at A var berettiget til det opkrævede salær for arbejdet med forelæggelse af sagen for Responsumudvalget.

F var ikke enig i Advokatnævnets kendelse, hvorefter A udtog stævning mod F med påstand om betaling af fakturaen. Sagen blev henvist til behandling i Østre Landsret på grund af sagens principielle betydning.

A gjorde bl.a. gældende, at det ville være i strid med RPL § 147 c, jf. § 147 d, såfremt domstolene blot indirekte kom til at tage stilling til spørgsmål om god advokatskik. Domstolene kunne derfor ikke tage stilling til, om advokaten havde været berettiget til at opkræve salær i den foreliggende situation. Subsidiært gjorde A gældende,

at det skøn, som Advokatnævnet in plenum havde udøvet, ikke skulle prøves af domstolene, og at domstolene i det hele måtte udvise stor tilbageholdenhed i sin prøvelse af Advokatnævnets afgørelse. For så vidt angår advokatens krav på salær til arbejde som det omhandlede, henviste A bl.a. til princippet i RPL § 312 og anførte bl.a., at der reelt forelå en form for 'kæremål' af F's egen afgørelse til Responsumudvalget.

F imødegik det af A anførte og gjorde bl.a. gældende, at domstolene har fuld prøvelsesret vedrørende det principielle spørgsmål, om advokaten er berettiget til at opkræve salær i en situation som den foreliggende. F gjorde videre gældende, at A kun kunne kræve betaling for sit arbejde med forelæggelse af salærtvisten for Responsumudvalget, såfremt der var en hjemmel hertil.

F argumenterede for, at der intet belæg er for at antage, at forsikringselskabet skulle have en anden retsstilling i forhold til

advokaten end den retsstilling, som advokatens direkte klient (selskabets forsikringstager) har.

Østre Landsret udtalte i dom af 8. oktober 2008, at der ikke var noget grundlag i retsplejeloven for at antage, at domstolene skulle være afskåret fra at tage stilling til en salærtvist i det omfang, denne afgørelse tillige direkte eller indirekte ville berøre spørgsmålet om god advokatskik. Landsretten kunne derfor realitetsbehandle sagen, og fandt heller intet grundlag for at statuere, at man skulle udvise tilbageholdenhed med prøvelsen af det omtvistede spørgsmål.

Landsretten udtalte herefter, at A ved indgåelse af aftale om sagens førelse med F havde accepteret de almindelige retshjælpsbetingelser. Heraf fremgår, at salæret skal beregnes i overensstemmelse med domstolens retningslinjer, at den nærmere fremgangsmåde ved advokatens fremsættelse af krav og selskabets stillingtagen hertil ikke er aftalt, samt at det

AF ADVOKAT MICHAEL S. WIISBYE, NIELSEN NØRAGER ADVOKATFIRMA

heller ikke er reguleret, hvorledes en eventuel salærtvist skal behandles. A fremsendte en regning til F, som afviste at betale det opkrævede beløb med den begrundelse, at afregningen ikke syntes at være i overensstemmelse med de for sagen gældende afregningsprincipper. A nævnte selv muligheden for at indbringe sagen for Advokatrådets Responsumudvalg. Hverken efter parternes aftale, efter sagens konkrete forløb eller efter karakteren af retsforholdet i øvrigt fandt landsretten grundlag for at statuere, at det var F, der fastsatte salærets størrelse, eller at F havde kompetence til at pålægge A at indbringe sagen for Responsumudvalget. Retsforholdet mellem A og F i relation til salær adskilte sig således ikke fra andre tilfælde, hvor der mellem en advokat og

dennes klient ikke er indgået endelig aftale om størrelsen af salæret, og hvor klienten afviser at betale det fulde krav.

Herefter fandt landsretten, at udgiften ved at A i forbindelse med salærtvisten anmodede Responsumudvalget om en udtalelse, ikke uden aftale mellem parterne eller andet retsstiftende grundlag kunne overvælttes på F. F blev derfor frifundet.

A ankede denne dom til Højesteret og parterne uddybede under højesteretssagen deres respektive synspunkter. Ved dom af 10. juni 2010 stadfæstede Højesteret dommen af de grunde, som Østre Landsret havde anført.

HØJESTERETSDOMMENS KONSEKVENSER

Med dommen er der taget stilling til flere processuelle spørgsmål vedrørende domstolenes adgang

til at prøve advokatmyndighedernes afgørelser i salærtvister. Herudover kan bl.a. følgende udledes af præmisserne:

- Når en advokat påtager sig at føre en retshjælpsforsikringssag, er han bundet af de gældende retshjælpsforsikringsbetingelser.
- Advokatens salær skal herefter afregnes i overensstemmelse med de retningslinjer for sagsomkostninger i borgerlige sager, som følges af domstolene.
- Det er ikke forsikringsselskabet, der fastsætter salærets størrelse.
- Forsikringsselskabet har ikke kompetence til at pålægge advokaten at indbringe sagen for Responsumudvalget.
- En sådan salærtvist mellem advokaten og retshjælpsforsikringen adskiller sig ikke

fra sager, hvor der er tvist mellem advokaten og dennes direkte klient.

- I sådanne sager er retsforholdet mellem advokaten og forsikringsselskabet derfor det samme som retsforholdet mellem advokaten og den direkte klient (= selskabets forsikringstager).

- Man kan ikke pålægge forsikringsselskabet at betale salær til advokaten for dennes arbejde med forelæggelse af sagen for Advokatrådets Responsumudvalg, idet der hverken er aftale herom mellem parterne eller anden form for hjemmel.

Spørgsmålet om betaling til advokat i salærtvister er nu endeligt afklaret

Med højesteretsdommen er det endeligt afklaret, at en advokat ikke kan kræve salær eller sagsomkostninger for sit arbejde i forbindelse med salærtvist, der behandles af advokatmyndighederne.

Dette gælder uanset, om sagen forelægges for Advokatrådets Responsumudvalg eller behandles som en klagesag af Advokatnævnet.

Det gælder endvidere, hvad enten advokatens modpart er den direkte klient eller dennes forsikringsselskab.

Fora for behandling af tvister om salær

Uenighed vedrørende det salær, en advokat har opkrævet, kan behandles på en række forskellige måder.

ADVOKATNÆVNET

Efter ændringen af RPL i 2007, med virkning fra 1. januar 2008, indgives salærklage nu direkte til Advokatnævnet. Advokatnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Når Advokatnævnet har truffet afgørelse i en salærtvist, kan hver af parterne indbringe sagen for domstolene i modsætning til Advokatnævnets afgørelse i disciplinærsager, der kun kan indbringes for domstolene af en advokat, der har tabt en disciplinærsag.

*

ADVOKATRÅDETS RESPONSUMUDVALG

Det følger af vedtægten for Det Danske Advokatsamfund § 32, stk. 2, at en advokat kan bede Advokatrådet om at afgive responsum om advokatens salær, hvis der er opstået tvist mellem advokaten og klienten eller dennes retshjælpsforsikrings-selskab.

Hvis ikke advokaten ønsker at medvirke til, at der indhentes et salærresponsum, må klienten eller forsikringsselskabet indgive en klage til Advokatnævnet. Alternativt kan advokaten anlægge retssag med påstand

om, at det krævede salær (eller restsalær) betales, når klienten eller forsikringsselskabet ikke vil betale advokatens faktura.

Advokatrådets Responsumudvalg kan afgive udtalelse til brug for en verserende retssag, jf. Det Danske Advokatsamfunds vedtægters § 32, stk. 4.

*

DOMSTOLENE

Det står selvsagt altid salærtvistens parter frit for at anlægge retssag ved domstolene. Det er sædvanligvis advokaten, der anlægger retssag mod den klient eller det forsikringsselskab, som ikke helt eller delvist vil betale den faktura, som er blevet udstedt for advokatens arbejde med sagen. Forsikringsselskabet har en interesse heri, derom kan der dog også være tale.

*

ANKENÆVNET FOR FORSIKRING

De fleste tvister vedrørende retshjælpsforsikring behandles og afgøres af Ankenævnet for Forsikring.

Ankenævnet for Forsikring afviser imidlertid at behandle tvister opstået mellem advokaten og

forsikringsselskabet vedrørende størrelsen af advokatens salær, idet ankenævnet sædvanligvis henviser til RPL kap. 15 a om salærklager ved Advokatnævnet.

*

SAGSOMKOSTNINGER/SALÆR I SALÆRTVISTER

Det har været genstand for nogen diskussion, om den tabende part i en salærtvist kan pålægges at betale sagsomkostninger til den vindende part; herunder om advokaten kan kræve salær af sin klient eller forsikringsselskabet for det arbejde, der har været forbundet med en salærtvist ved advokatmyndighederne, der faldt ud til advokatens gunst.

Med Højesterets dom af 10. juni 2010, jf. afsnit 3, må der nu antages være gjort endeligt op med dette spørgsmål.

*

ADVOKATNÆVNET

Advokatnævnet har i et par kendelser taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt advokaten kan afkræve klienten salær for det arbejde, som har været forbundet med en klagesag, efter at klienten har

indgivet klage over advokaten til Kredsbestyrelsen og/eller Advokatnævnet.

Advokatnævnets kendelse af 3. april 1996 vedrører et tilfælde, hvor klienten K klagede til Advokatnævnet over advokaten A's behandling af et dødsbo. Advokatnævnet frifandt A. I forbindelse med afslutning af bobehandlingen opkrævede A et særskilt honorar for behandling af klagesagen. Advokatnævnet udtalte, at advokaten havde tilsidesat god advokatskik ved at afkræve klienten et salær i anledning af dennes indgivelse af klage over advokaten. A blev pålagt en bøde på 2.500 kr.

Et lignende resultat nåede Advokatnævnet til i kendelse af 24. september 2002. I denne sag havde advokaten A under behandlingen af klienten K's klagesag taget forbehold om at fakturere K for tidsforbrug forbundet med klagesagen, hvis klagen blev afvist eller hvis A blev frifundet. Advokatnævnet udtalte i den anledning: "Det påhviler en advokat uden omkostningsdækning at besvare henvendelser fra advokatmyndighederne vedrørende en klagesag. Nævnet finder derfor, at advokat herved

har tilsidesat god advokatskik ved at true med et salærkrav, som man burde vide ville være uberettiget". Nævnet pålagde A en bøde på 3.000 kr. for dette og et andet forhold.

*

ADVOKATRÅDETS RESPONSUMUDVALG

Højesteret har i den dom, der nærmere omtales neden for i afsnit 3, endeligt afgjort spørgsmålet om, hvorvidt den advokat, der får medhold i en salærtvist efter forelæggelse for Advokatrådets Responsumudvalg, kan kræve salær for sit arbejde betalt af modparten, når denne er et forsikringsselskab, der har tegnet retshjælpsforsikring for klienten.

For så vidt angår en sådan salærtvist med klienten selv, har Advokatrådet (i den samme sag) i responsum af 16. juni 2006 udtalt, at det vil være i strid med god advokatskik, såfremt advokaten sender en faktura til klienten for sit arbejde med at få salærtvisten behandlet af Advokatrådets Responsumudvalg.

MÅLRETET
HANDLEKRAFT

Horwath Revisorerne bidrager med målrettet handlekraft og kompetence, når forretningen skal styrkes og udvikles. Vi tilføjer processen værdi gennem en høj grad af faglighed og service, men også gennem vores vilje til resultater.

Horwath Revisorerne

Strandvejen 58 / DK-2900 Hellerup
Tlf. +45 39 29 25 00 / Fax +45 39 29 25 03
info@horwath.dk / www.horwath.dk

SØBORG
MØBLER

NETOP NU!

PRÆSENTERER VI ET STORT
UDVALG AF KLASSISKE
MØBLER OG LAMPER

A/S Søborg Møbelfabrik • Gladsaxevej 400 • 2860 Søborg
Telefon 39 69 42 22 • www.soborg-moebler.dk
Åbningstider: mandag-torsdag 8.30-16.30 • fredag 8.30-15